

Olvasók fóruma

Kedves „Érted vagyok”!

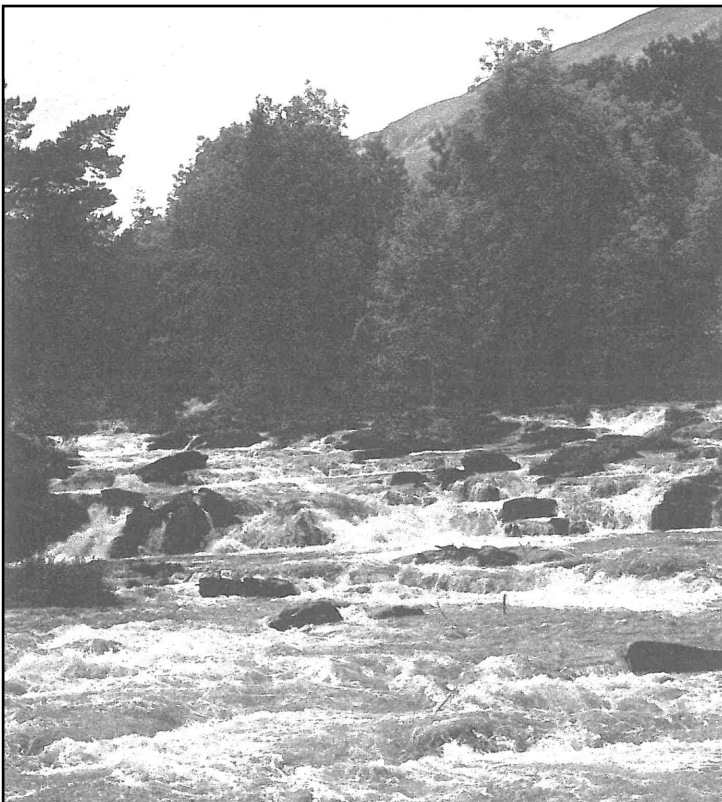
A 2016. februári számotok kiválóan végigilemzi a vallások hanyatlása, az egymás rovására való térnyerése, az ateizmus és a humanizmus témakörét. Amit szeretnék még hozzátenni, és amit épp csak érint az egyik cikk, hogy a tudományra alapozva – további előfeltevések nélkül – az etika is felépíthető. Ez azért fontos gondolat, mert egy ilyen minden más erkölcs-tant megelőző etikának lehet, és van is állásfoglalása az igazsággal kapcsolatban, ti. az emberek tapasztalatainak, gondolatainak, beszédének, tanításának, cselekedeteinek összefüggésével kapcsolatban. Ezek az összefüggések nagyon egyszerűek: alapvetően igazat kell beszélni, lehetőleg gondolni, tanítani és cselekedni is. A továbbiakban szeretném vázolni egy ilyen igazmondó tudományetika és a cikkekben szereplő vallások nézetkülönbségeinek és ütközéseinek viszonyát.

A) A tudomány alapvetően a mindenkinek cselemőkorától rendelkezésre álló tapasztalásból indul ki. Kerek, gurul, leesik, elgurul, tehát...

B) A tudományos nézetek, hipotézisek, tételek, bizonyítások mindig egyeztetetők egymással. Kivételesen nélkül közös nevezőre lehet jutni.

C) A vallásoknak vannak további előfeltevéseik is kinyilatkoztatásról, hittételekről, amelyek egymással nehezen egyeztetetők.

D) A vallásoknak vannak etikai követeléseik is, amelyek néha rendkívül jók, egyszerűek, mint a parancsolat, de sokszor magukra a hittételekre, azok továbbadására vonatkoznak.

E) Lehetnek bármilyen jók is egyes vallások erkölcsi értékei, más vallások már az előfeltevések miatt elutasíthatják, és amikor a továbbadás, terjesztés témakörére kerül sor, akkor még össze is különbözhetnek emiatt.

F) A tudománynak nemcsak a gravitációra és a fényhullámokra vonatkozóan vannak nagyon alapos megfigyelései, hanem például az élőlényekre vonatkozóan is, amelyek közö egyértelműen tartozunk, és az emberi gondolatok terjedésére is, ami már érintheti a vallások, kinyilatkoztatások világát.

G) Nagyon röviden összefoglalva: az önmagukat másoló struktúrák közül bizonyos hibás kópiák mindig elvesznek, viszont más példányok azon az alapon szaporodnak el, hogy jobban képesek megmaradni és másolódni, mint a „versenyhátsáik”. Ez matematikai bizonyosság. Meg lehet vizsgálni számítógépes modelleken, ősmaradványok idősorain, láncleveleken vagy éppen a régi irodalmi művek szövegfejlődésén.

H) Nem vonatkoztathatunk el attól, hogy a saját tesztünk, a DNS-ünk, az eszméink is „szövegfejlődésnek” vannak kitéve, aminek mértéke a megmaradóképesség.

I) A tudománynak az egyik legfontosabb jellemzője, hogy ellenőrizhető állításokat tesz. a jövőre vonatkozóan. Éppen ezen az alapon lehet a különböző származású kutatók képleteit egyeztetni, megrostálni: Mit fog mutatni ebben az elrendezésben ez a műszer 6 perc múlva? Hasonlóan matematikai bizonyossággal meg lehet mondani, mi lesz a szövegfejlődés eredménye: a megmaradás. Így vagy úgy, de ez lesz.

J) Az is tény, hogy a szövegfejlődés eredménye a valóságnak megfelelő szöveg lesz, és az esetleges téves vagy bizonytalan státuszú dolgok le kell hogy kopjanak róla. Ezt még magunk is megtehetjük azáltal, hogy gondolkodunk, és belátjuk: ez és ez téves, ennek semmi köze sincs a valósághoz, ez így nem fog megmaradni – és elhagyjuk. Ebben különbözik a biológiai evolúció és az eszmefejlődés: nem kell konkrétan meghalunk, kihalunk egy hülyeség miatt, elég, ha csak töröljük az adott gondolatot: nem gondoljuk, és nem is adjuk tovább, még akkor sem, ha úgy kaptuk – ami elvileg vér és fájdalom nélkül lehetséges. (És a gyakorlatban...?)

K) Azt is beláthatjuk, hogy bármilyen „felesleges” állítás, amely a valóságon és a megmaradáson túlmegy, például egy dogmaként elfogadott ártalmatlan népdal, amely zömében nagy igazságokat tartalmaz – mondjuk hogy a „tavaszi szél vizet áraszt”, meg hogy „minden madár társat választ” –, épp a terjedést (és nem az igazságot) szolgáló szelekció miatt képes rövid idő alatt eluralkodni, a lényegét maga alá temetni, és egy-két évszázad alatt odáig jutni, hogy aki nem „Virágom, virágom”-mal köszön, azt föbe lövik.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy önkényes előfeltevések nélkül, tudományosan megalapozható egy ősetika, amely tartalmazza az igazmondást, a felesleges állítások kerülését, a megmaradásra való törekvést – ráadásul örömhír, hogy ennek erejében ténylegesen meg fogunk maradni... Nem személy szerint mi, hanem valakik, akik ezt így gondolják, és a szükséges környezetvédelmi és békességetremelési lépéseket meg is teszik. És a tetejében ez másképp nem is lehetséges.

Dőry István biofizikus

Egyházásfalu